

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๖/๒๕๕๕

วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคชาติประชาชน

นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคชาติประชาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคชาติประชาชนเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ พรรคการเมืองต้องจัดให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง แต่พรรคชาติประชาชนมีสมาชิกประมาณ ๑,๐๐๐ คนเท่านั้น โดยจะนำเอาสมาชิกของพรรคประชาชนซึ่งยังไม่ได้ยุบพรรคมาเป็นสมาชิกของพรรคชาติประชาชนไม่ได้ นอกจากนี้ การจัดตั้งสาขาพรรคต้องประกอบด้วยสมาชิกที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารพรรคเข้าร่วมประชุม ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ และไม่ได้ทำรายการการประชุมเพื่อเลือกกรรมการบริหารและสาขาพรรคตามข้อบังคับ โดยเฉพาะการประชุมใหญ่เพื่อเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค ก็ไม่ได้ระบุนามชื่อสมาชิกพรรคที่เข้าร่วมประชุม นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่สามารถตรวจสอบว่าผู้ร่วมประชุมเป็นสมาชิกถูกต้องตามข้อบังคับ หรือไม่ อีกด้วย

พรรคชาติประชาชนมีหนังสือชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า สมาชิกพรรคส่วนใหญ่เป็นสมาชิกพรรคประชาชน ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคประชาชน เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๔ สมาชิกพรรคส่วนใหญ่ที่อยู่ที่พรรคประชาชนจึงยังไม่อาจลาออกจากพรรคอย่างเป็นทางการก่อนที่พรรคประชาชนจะถูกยุบด้วยเหตุที่สมาชิกพรรคส่วนใหญ่เกรงจะเสียสิทธิตามระเบียบสวัสดิการของสมาชิกพรรคประชาชน จึงทำให้ไม่อาจลาออกเพื่อเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคชาติประชาชนได้ทัน

พิจารณาแล้วมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคชาติประชาชนหรือไม่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบ

ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้...(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใด มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าว เกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

พิจารณาแล้ว ตามข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคชาติประชาชนได้รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรค การเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ พรรคชาติประชาชนแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ว่า จำนวนสมาชิกพรรคมี ๖,๕๗๖ คน และได้จัดตั้งสาขาพรรค ๖ สาขา

นายทะเบียนพรรคการเมืองตรวจสอบแล้วปรากฏว่า การรับสมาชิกพรรคไม่เป็นไปตามกฎหมาย และข้อบังคับพรรคชาติประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ การจัดตั้งสาขาพรรคทั้ง ๖ สาขา ก็ไม่ถูกต้องด้วย นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคทั้ง ๖ สาขา ทั้งไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลง กรรมการบริหารพรรคตามที่ประชุมใหญ่พรรค หัวหน้าพรรคไม่ได้แจ้งถึงการที่นายทะเบียน พรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคทั้ง ๖ สาขา และไม่รับรองกรรมการบริหารพรรคเพราะเหตุ นายทะเบียนพรรคการเมืองตรวจสอบสมาชิกพรรคที่พรรคชาติประชาชนอ้างว่ามีจำนวนถึง ๖,๕๗๖ คน นั้น แท้จริงยังเป็นสมาชิกพรรคประชาชนอยู่ คงมีสมาชิกของพรรคชาติประชาชนที่ถูกต้องประมาณ ๑,๐๐๐ คน เท่านั้น และการจัดตั้งสาขาพรรคก็ไม่ปรากฏชัดแจ้งว่า มีผู้ร่วมประชุมหรือไม่ รวมทั้ง การประชุมเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคด้วย จึงเป็นเหตุให้นายทะเบียนไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลง กรรมการบริหารพรรค และเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันได้รับจดทะเบียนจัดตั้งสาขาพรรค เป็นสมาชิกพรรคชาติประชาชนอย่างถูกต้องตามข้อบังคับของพรรคข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ ในการจัดตั้ง พรรคชาติประชาชน พรรคไม่ได้ดำเนินการให้มีจำนวนสมาชิกพรรค และมีสาขาพรรคตามพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ พิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุให้ยุบพรรคชาติประชาชนได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงให้ยุบพรรคชาติประชาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ